

Актуальні проблеми літературознавства, мовознавства та сучасних масмедіа

Бельмас Маргарита

студентка Український державний університет імені Михайла Драгоманова.
Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Йолкіна Лариса.

МОТИВ ДУХОВНОСТІ В ОПОВІДАННІ Ю. ВИННИЧУКА «ПРИБЛУДА»

Художній доробок Ю. Винничука багатогранний і різноаспектний. Свою творчу діяльність письменник розпочав ще у 80-ті роки ХХ ст. й одразу був названий нонконформістом, оскільки відверто демонстрував неприйняття радянщини. Пізніше його як майстра слова все частіше іменують містифікатором. За романи «Весняні ігри в осінніх садах» та «Танго смерті» отримав премії «Книга року Бі-Бі-Сі» (2005, 2012). Має відзнаку «Золотий письменник України».

Доробок митця досліджували Я. Голобородько, М. Карасьов, І. Ковбаса, О. Красуля, В. Потуремець, Т. Шкарлута та ін. Його вважають одним із наймасштабніших творців сучасної української літератури. Але, на жаль, багато аспектів його писань ще потребують детального вивчення, зокрема й проблематика оповідання «Приблуда».

Ю. Винничук акцентує увагу на проблемах філософських, моральних, соціальних, загальнолюдських, на протистоянні добра і зла, проте, на мою думку, найважливішою в оповіданні «Приблуда» є проблема, пов'язана із духовністю. Саме вивченню цього питання присвячене це дослідження.

Духовність у християнстві розглядається як існування тих явищ, які потенційність духу трансформують у реальність духотворчості. Прикладами релігійного уособлення явища духовності є віра в Бога, любов до Бога, надія на спасіння. Це також божественна освяченість людини та всього людського честю, совістю, гідністю, відповідальністю. Усе, чим у своєму житті керується людина і що освячене Богом, у християнстві називається духовністю.

У творі Ю. Винничука духовність – це насамперед конкретна дія: прихистити, нагодувати, допомогти, підтримати у важку хвилину.

Події оповідання відбуваються в невеличкому містечку, де всі мешканці добре знали між собою. Поява чужинця викликала неабияку цікавість, а пізніше злість і ненависть. В основі сюжету маємо несправедливе несприйняття, а потім і вбивство чужинця, який асоціюється у творі з Ісусом Христом.

У творі постає лише один позитивний образ – образ Приблуди. Решта – негативні. Люди, що мешкають у місті, не готові сприймати світ радісно і відкрито, від добра вони відвертаються й випромінюють лише негатив. Містяни повністю відійшли від учень Ісуса Христа.

У Біблії читаємо: «(1) У той час ученики приступили до Ісуса і кажуть: хто більший у Царстві Небесному? (2) Ісус, покликавши дитя, поставив його посеред них (3) і сказав: істинно кажу вам: якщо ви не навернетесь і не будете як діти, не ввійдете у Царство Небесне» [1].

Чому діти ? Бо у них найчистіша віра, вони відкриті і щирі, вони серйозно сприймають Бога. Діти – ті, у кому має бути максимальне добро, відкритість до світу, до любові. А в оповіданні маємо протилежне: місто, яке живе у своїй реальності, діти, які наслідують поведінку батьків, зло, яке панує в душах людей.

Найприкріше те, що малеча впізнає Ісуса, але не відкривається йому, а каменують його за те, що намагався врятувати кошеня. Добро, любов, відкритість до людей, спілкування, допомога один одному каменуються.

Один із елементів Біблії – Іудейська традиція. Тих кого не приймають, вважають злочинцями, злодіями, тих, хто не відповідає способу життя Іудеїв – їх каменують. В оповіданні Юрія Винничука камінь вкладається в руки дітей, в руки тих, хто за Біблією має бути найдобрішим, найвідкритішим і найближчим до Ісуса, бо їхні душі ще не зіпсовані.

Приблуда ж випромінює добро і любов: годує голодного пса й обдаровує його ласкою, рятує кошеня, до людей ставиться зі щирістю, на агресію і зло реагує спокійно, але із здивуванням.

Убивство руками дітей Приблуди, у якому проявляється образ Ісуса, – яскрава картина деградації суспільства. Діти – жорстокі; вони, на жаль, наслідують поведінку дорослих, адже іншої просто не бачили. Так, чоловік готовий убити власного пса, за те, що той прийняв чужинця за свого.

Отже, в оповіданні Ю. Винничука протеставлені добро і зло, актуалізовані питання моральності, духовності, біблійним постулатам протиставлено моральну деградацію суспільства. Письменник яскраво демонструє шлях у нікуди, оскільки діти наслідують своїх батьків. Моральна досконалість і добро реалізуються у творі через образ Приблуди, у якому чітко окреслюється постать Христа, каменованого в нові часи тими, на кого покладав найбільші надії.

Список використаної літератури

1. Євангеліє від Матфея [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uk.wikisource.org/wiki/> (дата звернення: 30.03.2023).
2. Ковбаса І. Містифікатор Винничук [Електронний ресурс] Літакцент – світ сучасної літератури. Режим доступу: <https://litakcent.online/2009/06/25/mistyfikator-vynnychuk>.
3. Психологізм та феєричність у творчості Юрія Винничука : інтелект-реліз / авт. укладач В. В. Потуремець. Полтава, 2016. 12 с.